

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตในประเทศไทยเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2558 โดยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป้าหมาย คือ ผู้ประกอบการ จำแนกตามรูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย และภาค รวม 4 ภาค ในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ จำนวน 400 คน โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณอิงหลักของ Yamane's โดยใช้ความคลาดเคลื่อนการกำหนดตัวอย่างที่ระดับ .05 ในแต่ละจังหวัดโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จำนวนสถานประกอบการ จำแนกตามรูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย และภาค รวม 4 ภาค ตามข้อมูลในตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนสถานประกอบการ จำแนกตามรูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย และภาค

TABLE 2 NUMBER OF ESTABLISHMENTS BY FORM OF LEGAL ORGANIZATION AND REGION

ภาค	จำนวน สถานประกอบการ	รูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย					Region
		ส่วนบุคคล	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	บริษัทจำกัด	ส่วนราชการ	รัฐวิสาหกิจ	
			ห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล	บริษัทจำกัด (มหาชน)	สหกรณ์	และอื่น ๆ	
รวม	2,188,415	2,019,215	38,956	104,395	25,849	Total	
ภาคกลาง	809,822	703,668	21,209	82,348	2,497	Central region	
ภาคเหนือ	397,760	379,681	6,267	6,831	4,981	Northern region	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	664,149	636,171	6,052	6,438	15,488	Northeastern region	
ภาคใต้	316,684	299,695	5,328	8,778	2,883	Southern region	

ที่มา : รายงานสำมะโนธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ พ.ศ. 2551 (ข้อมูลพื้นฐาน : องค์การบริหารส่วนตำบล) ทัวราชอาณาจักร สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากแต่ละภูมิภาค 4 ภูมิภาค โดยเก็บจากผู้ประกอบการตามประเภทของสถานประกอบการในภาคต่างๆ

จำนวนสถานประกอบการภาคกลาง จำนวน 100 คน

ภาค	จำนวนสถานประกอบการทั้งหมด	ส่วนบุคคล 703,668	ห้างหุ้นส่วน จำกัด ห้างหุ้นส่วน สามัญ นิติบุคคล 21,209	บริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) 82,348	ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สหกรณ์ และ อื่นๆ 2,497
ภาคกลาง	100	86	3	10	1

จำนวนสถานประกอบการภาคเหนือ จำนวน 100 คน

ภาค	จำนวนสถานประกอบการทั้งหมด	ส่วนบุคคล 379,681	ห้างหุ้นส่วน จำกัด ห้างหุ้นส่วน สามัญ นิติบุคคล 6,267	บริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) 6,831	ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สหกรณ์ และ อื่นๆ 4,981
ภาคเหนือ	100	95	2	2	1

จำนวนสถานประกอบการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 100 คน

ภาค	จำนวนสถานประกอบการทั้งหมด	ส่วนบุคคล 636,171	ห้างหุ้นส่วน จำกัด ห้างหุ้นส่วน สามัญ นิติบุคคล 6,052	บริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) 6,438	ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สหกรณ์ และ อื่นๆ 15,488
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	100	96	1	1	2

จำนวนสถานประกอบการภาคใต้ จำนวน 100 คน

ภาค	จำนวนสถานประกอบการทั้งหมด 316,684	ส่วนบุคคล 299,695	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล 5,328	บริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) 8,778	ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สหกรณ์ และ อื่นๆ 2,883
ภาคใต้	100	94	2	3	1

และทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) กับคณบดีคณะนิติศาสตร์ หัวหน้าโปรแกรมนิติศาสตร์ หรือประธานหลักสูตรนิติศาสตร์ จำนวน 8 ท่าน ดังนี้

ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) กับคณบดีคณะนิติศาสตร์ หัวหน้าโปรแกรมนิติศาสตร์ หรือประธานหลักสูตรนิติศาสตร์ จำนวน 8 ท่าน

ประเภทมหาวิทยาลัย	จำนวนมหาวิทยาลัยทั้งหมด	จำนวนตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยของรัฐ	13	2
มหาวิทยาลัยเอกชน	27	4
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	8	1
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	5	1
รวม	53	8

และรวมถึงการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากอาจารย์นิติศาสตร์ในมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐ เอกชน ราชภัฏและในกำกับของรัฐ หนายความ ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ จำนวน 10 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาลักษณะของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตในประเทศไทยเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2558 ซึ่งการดำเนินการเก็บข้อมูลมีดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ข้อมูลกระจายไปทุกส่วนอาชีพและมหาวิทยาลัยทุกประเภท

1. แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จะถูกตรวจสอบค่าความเที่ยง (Validity) จากที่ปรึกษาโครงการ และผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยทำการทดสอบกับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้แก่ หนังสือ เอกสาร วารสาร บทความ เว็บไซต์ และงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล (Survey research Instrument)

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตในประเทศไทยเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2558
2. ศึกษาตัวอย่างแบบสำรวจที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยร่วมกันพิจารณาระหว่างผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยจากภายนอก
4. นำแบบสอบถามฉบับร่าง ไปทดสอบก่อนการลงภาคสนาม (Try out)
5. หาค่าคุณภาพทั้งฉบับและรายข้อ เพื่อให้ได้มาตรฐาน
6. ปรับปรุงให้เป็นแบบสำรวจฉบับสมบูรณ์

ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นต่อลักษณะของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตในประเทศไทยเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2558 โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ ระดับตำแหน่ง และ ระดับรายได้ มีลักษณะเป็นการตอบแบบตรวจสอบรายการ (check-list) นำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 ลักษณะของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตในประเทศไทย เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2558

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตในประเทศไทย เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ความหมายของคะแนนในช่องระดับความคิดเห็น ความหมายของคะแนนในช่องระดับความคิดเห็น

- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับแปลผลการศึกษา มีเกณฑ์ในการแปลผล 5 ระดับดังนี้

1.00 - 1.80	อยู่ในระดับ	น้อยที่สุด
1.81 - 2.60	อยู่ในระดับ	น้อย
2.61 - 3.40	อยู่ในระดับ	ปานกลาง
3.41 - 4.20	อยู่ในระดับ	มาก
4.21 - 5.00	อยู่ในระดับ	มากที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการทดสอบ Content Validity จากผู้เชี่ยวชาญ ด้วยวิธี Face validity โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามคำจำกัดความ แนวคิด ทฤษฎี และ วัตถุประสงค์ การวิจัยเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการตรวจสอบเนื้อหาให้ตรงตามคำจำกัดความ และ วัตถุประสงค์ของการวิจัยและได้ทำการปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. การทดสอบความเชื่อมั่น โดยหาค่า Reliability ในลักษณะของภาพรวมและรายข้อในแบบ Internal Consistency โดยผู้วิจัยนำข้อคำถาม ในส่วนที่ 2 และ 3 ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไป ทดลองใช้ (Try out) กับผู้ประกอบการ จำนวน 31 คน และนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาความเชื่อมั่นโดย วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา ตามวิธีของ Cronbach Alpha Coefficient พบว่าคะแนนค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ .803 ซึ่งสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สังเกตและสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญในการศึกษาเบื้องต้น
2. เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในภาคสนาม โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้
 - 1) คณะผู้วิจัย ทำการศึกษาข้อมูล เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - 2) คณะผู้วิจัย จัดทำแผนการดำเนินงานโดยการออกแบบเครื่องมือในการสำรวจ ข้อมูลพร้อมทั้งให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้พิจารณาประเด็นและเครื่องมือร่วมกันกับคณะผู้วิจัย
 - 3) ทดสอบเครื่องมือ (Pre-Test) เพื่อหาค่าความถูกต้อง (Validity) ความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม และปรับแก้จนได้เครื่องมือในการสำรวจที่สมบูรณ์ที่สุด
 - 4) คณะผู้วิจัย ทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม
 - 5) คณะผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับมา พร้อมทั้งทำการ Double Check แบบสอบถามอีกครั้ง
3. สัมภาษณ์ระดับเจาะลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มตัวอย่างบางส่วน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนของการทำวิจัย
ในการศึกษาครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและสถิติอ้างอิง มีรายละเอียด
ดังนี้

1. สถิติพรรณนาได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ในทุก ๆ ด้านของข้อมูล
2. สถิติอ้างอิงได้แก่ F-Test และการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparison) โดยวิธี SD โดยวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อลักษณะของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตในประเทศไทย เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2558